

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 348/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sa 65/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sa 65/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Domáha sa tiež vyslovenia príkazu krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznania finančného zadosťučinenia v sume 4 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti, ktorá je napísaná samotným sťažovateľom ručne (miestami neprehľadným spôsobom, pozn.), vyplýva, že sťažovateľovi bol rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia (ďalej len „sociálna poisťovňa“) z 23. apríla 2020 odňatý invalidný dôchodok. O podanom odvolaní sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu rozhodol generálny riaditeľ sociálnej poisťovne rozhodnutím z 3. júla 2020 tak, že potvrdil prvostupňové rozhodnutie sociálnej poisťovne. Sťažovateľ podal

9. júla 2020 na krajskom súde správnu žalobu o preskúmanie rozhodnutia generálneho riaditeľa sociálnej poisťovne.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd je absolútne nečinný a vo veci nevykonal po dobu 2 rokov žiadne úkony. Nečinnosťou krajského súdu vznikli zbytočné prietahy a napadnuté konanie trvá neprimerane dlho. Sťažovateľ sa opakovane sťažuje na prietahy v napadnutom konaní, pričom posledná sťažnosť adresovaná predsedovi krajského súdu bola podaná 8. apríla 2022. Prípisom z 23. mája 2022 podpredsedníčka krajského súdu uviedla, že požiadala o predĺženie lehoty na vybavenie sťažnosti do 30. júna 2022.

4. Sťažovateľ zároveň ústavný súd požiadal o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní o svojej ústavnej sťažnosti, ktoré odôvodnil tým, že v jeho veci nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu, ako aj tým, že z dôvodu výkonu trestu bez pracovného zaradenia nedisponuje hnutelným a nehnuteľným majetkom.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom krajského súdu.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúcich viacerých nedostatkov niektorých zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, vyhodnotiac ho za obsahovo také zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

9. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková dĺžka konania pred súdom nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prietahov, resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

10. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

11. V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd zároveň uvádza, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru, obzvlášť ak sa porušenie tohto práva namieta v konaní, ktoré z hľadiska svojho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. (napr. IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 385/2021, II. ÚS 193/2022). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06, IV. ÚS 513/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania. Oneskorenie v niektorej fáze konania môže byť tolerované, ak celková dĺžka konania nemôže byť považovaná za neúmernú (rozsudok ESLP vo veci Pretto a iní proti Taliansku z 8. 12. 1983, sťažnosť č. 7984/77, bod 37).

12. S poukazom na už uvedené východiská ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Napadnuté konanie trvá od podania správnej žaloby na krajskom súde do podania ústavnej sťažnosti necelé 2 roky. Ústavný súd overovaním aktuálneho stavu ústavnou sťažnosťou napadnutého konania na krajskom súde zistil, že vo veci doteraz nebolo nariadené pojednávanie. Vzhľadom na sťažovateľom predstreté argumenty sa postup krajského súdu v napadnutom konaní môže javiť ako nie celkom optimálny. Na druhej strane je však potrebné uviesť, že skutočnosť, že súd nevykonáva žiadne úkony, nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaobera (napr. III. ÚS 106/2018). Aj v rámci tohto obdobia treba počítať s fázou konania, ktorou je príprava na pojednávanie a ktorá nasleduje po zabezpečení vyjadrení k žalobe. V rámci tohto obdobia súd musí mať určitý časový priestor, aby sa so žalobou, s vyjadrením a replikou oboznámil, aby vec skutkovo vytriedil a zaoberal sa právnou stránkou veci.

Ústavný súd v danej veci tiež poznamenáva, že podanie ústavnej sťažnosti v takom krátkom čase po podaní sťažnosti predsedovi súdu je len formálnym využitím tohto účinného prostriedku nápravy a nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený svojou nečinnosťou (I. ÚS 46/2010, IV. ÚS 197/2018, II. ÚS 130/2022). Na to, aby sťažnosť mohla priniesť efektívny účinok, ústavný súd považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09).

13. V tejto súvislosti ústavný súd prihliadal najmä na doterajšiu dobu trvania napadnutého konania, ktorú aj s ohľadom na judikatúru EŠLP nehodnotí ako spôsobilú bez ďalšieho viesť k záveru o jej neprimeranosti. Do úvahy ústavný súd zobral aj predmet sporu, ktorý, aj keď je pre samotného sťažovateľa zaiste dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých). Ústavný súd tak konštatuje, že pred krajským súdom konanie vo veci sťažovateľa dosiaľ (teda v čase rozhodovania ústavného súdu) prebieha po celkovú dobu dvoch rokov, ktorú vo všeobecnosti nemožno hodnotiť ako extrémne dlhú, resp. ako nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci označenej doby došlo nepochybne k nečinnosti krajského súdu, pričom však nemožno dospieť k záveru o jeho absolútnej nečinnosti. Tento ojedinelý prieťah v okolnostiach posudzovanej veci nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv.

14. Tento stav vedie ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov k záveru, že takto formulovaná ústavná sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a preto ju v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade nečinnosti krajského súdu v ďalšom priebehu konania sa sťažovateľ môže obrátiť na ústavný súd s novou, kvalifikovanou ústavnou sťažnosťou.

III.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

16. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiada, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020).

17. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a z výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti II tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu